**ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ**
**ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»**

Циклова комісія з бізнесу та управління

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Володимир ЯСЛИК

# РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

# «ОСНОВИ МАКРО- ТА МІКРОЕКОНОМІКИ»

Галузь знань D Бізнес, адміністрування та право.

Спеціальність D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок.

Освітньо-професійна програма «Фінанси, банківська справа та страхування».

Освітньо-професійний ступінь – *фаховий молодший бакалавр.*
Статус дисципліни – *обов'язкова.*
Мова викладання, навчання та оцінювання – *українська.*

Івано-Франківськ, 2026

Розробник:

**ІВАШКІВ Тарас Степанович** – кандидат економічних наук, доцент, спеціаліст вищої категорії, викладач циклової комісії з бізнесу та управління Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила».

**Розглянуто та схвалено на засіданні циклової комісії з бізнесу та управління**
Протокол № 1 від 26 серпня 2026 р.
**Голова циклової комісії** **Андрій ЦЮЦЯК**

**Схвалено методичною радою**
Фахового коледжу
ЗВО «Університет Короля Данила»
Протокол № 1 від 27 серпня 2026 р.
**Голова методичної ради** **Олег КЛІЩ**

# ВСТУП

**Мета вивчення дисципліни –** формування ринково орієнтованого економічного світогляду і знань щодо методів прийняття оптимальних господарчих рішень за наявних обмежених ресурсів та альтернативних можливостей їх використання. Формується філософія бізнесу і прийняття економічних рішень виходячи з основних економічних законів.

Розглядаючи структуру сучасної економічної теорії, варто зазначити, що сутнісним видом теоретичного аналізу займається переважно політична економія, а теорія функціонального аналізу представлена макро- і мікроекономікою.

**Предмет навчальної дисципліни**. Основи макро- та мікроекономіки (розділ мікроекономіка) вивчають поведінку та механізм прийняття рішень окремими економічними суб'єктами – мікросистемами (індивідами, домашніми господарствами, підприємствами, організаціями), що прагнуть досягти мсти за наявних обмежених ресурсів, для яких, до того ж, можна знайти альтернативне використання. А розділ макроекономіка розглядає ці ж явища і процеси як єдине ціле або як взаємозалежна і взаємообумовлена система.

**Завдання.** Найбільш важливими цілями курсу – скласти уявлення про те, що успіх будь-якого бізнесу залежить не тільки від наявності стартового капіталу й підприємницького хисту, а й від знання закономірностей функціонування економічних макро- та мікросистем у різних ринкових ситуаціях й вміння їх ефективно застосовувати.

Для успішного оволодіння курсом недостатньо механічного запам'ятовування певного обсягу інформації. Необхідно творчо осмислювати явища, що вивчаються. Набуті знання мають стати складовою загальної культури спеціаліста, громадянина.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

1) універсальний інструментарій для вивчення поведінки економічних суб'єктів у ринкових умовах і методи її оптимізації;

2) основи функціонування ринкового механізму, узгодження попиту і пропозиції, прагнення ринкової системи до рівноважного стану;

3) принципи раціональної поведінки макро- і мікросистем на ринках;

4) термінологію та основні засоби макро- і мікроекономічного аналізу.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **уміти:**

1) застосовувати прийоми мікро- та макроекономічних досліджень для аналізу ефективності функціонування самостійних господарських систем;

2) самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки мікро- та макросистеми.

## ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| | | Денна форма | Заочна форма |
|---|---|---|---|
| **Курс** | | **2** | **2** |
| **Семестр** | | **3** | **3** |
| **Кількість кредитів ECTS (год.)** | | **3 (90 год.)** | **3 (90 год.)** |
| **Аудиторні навчальні заняття, год.** | лекції | **16** | **4** |
| | семінарські | **16** | **4** |
| **Самостійна робота, год** | | **58** | **82** |
| **Форма підсумкового контролю** | залік | **залік** | **залік** |

## СТРУКТУРНО–ЛОГІЧНА СХЕМА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

| Пререквізити | Постреквізити |
|---|---|
| Вступ у спеціальність | Основи статистики |
| Основи економічної теорії | Економіка і підприємництво |

## ЗАГАЛЬНІ ТА СПЕЦІАЛЬНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ

яких набувають студенти внаслідок вивчення навчальної дисципліни «Основи макро- та мікроекономіки» згідно з освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування»

| Результати навчання | Код та назва компетентності |
|---|---|
| РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. | СК 1. Здатність використовувати теоретичний і методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. |
| РН 4. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. | СК 3. Розуміння особливостей функціонування сучасної національної і світової фінансових систем та їх структури. |

# ПОЛІТИКА КУРСУ

## ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відповідно до Положення про організацію освітнього процесу у Фаховому коледжі ЗВО «Університету Короля Данила», студенти зобов'язані виконувати вимоги освітньо-професійної програми, графік освітнього процесу й вимоги навчального плану.

## ПОВЕДІНКА В АУДИТОРІЇ

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту Університету, Положення про Фаховий коледж і Положення про систему внутрішнього розпорядку.

1. Студент повинен з'являтися на заняття без запізнень. Про початок і закінчення занять інформує розклад, доступний в електронному чи паперовому вигляді.
2. Студенти заходять в аудиторію тільки після того, як її залишать викладач і група, що мали там попереднє заняття.
3. Студенти повинні бути в аудиторії перед початком заняття, приходити раніше викладача.
4. Перед початком заняття студент має вимкнути звук мобільного телефона й інших пристроїв. Таке міжнародне правило етикету стосується не тільки навчального процесу, а й будь-яких офіційних заходів. Користуватися ґаджетами під час заняття в цілях, що не пов'язані з навчальним процесом чи порушують його, не дозволяється.
5. В аудиторії слід поводитися виховано, стримано, уважно слухати викладача й бути активним учасником навчального процесу.
6. Потрібно дотримуватися правил внутрішнього розпорядку коледжу, бути толерантними, доброзичливими й виваженими у спілкуванні зі студентами й викладачами.
7. У разі дистанційної форми навчання присутність студента на практичному занятті передбачає обов'язково ввімкнуту камеру, а також активність та уважність.

## ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

На початку вивчення курсу викладач знайомить студентів з основними пунктами Положення про академічну доброчесність, відповідно до якого й здійснюється навчальний процес.

Студент зобов'язаний:

1. Поважати права всіх членів академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема.
2. Дотримуватися гендерної, расової, етнокультурної, міжконфесійної та політичної толерантності.
3. Не фальшувати, не підробляти документи, що стосуються навчального процесу.
4. Не списувати, не використовувати шпаргалки й інші підказки під час проміжного чи підсумкового контролю.
5. Поводитися гідно, навчатися сумлінно, бути чесним у міжособистісному спілкуванні.
6. Не пропонувати й не надавати членам академічної спільноти ЗВО «Університет Короля Данила», Фахового коледжу зокрема, неправомірної вигоди, не займатися протекціонізмом.

| ВІДПРАЦЮВАННЯ ПРОПУЩЕНИХ ЗАНЯТЬ | | |
|---|---|---|
| Відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» усі пропущені заняття, а також отримані негативні оцінки студенти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані в установлений термін. | | |
| **ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ (СЕМЕСТРОВОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ)** | | |
| Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила» розглядає та вирішує проректор з навчальної роботи на підставі заяви студента або подання директора Фахового коледжу. | | |
| **МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ** | | |
| **Результати навчання** | **Методи навчання** | **Форми та методи оцінювання** |
| **Освітній компонент «Основи макро- та мікроекономіки»** | | |
| РН 3. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв’язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами. | Словесні методи (лекція, розповідь-пояснення, бесіда). Наочні методи (ілюстрування, мультимедійні методи). Практичні методи (вправи, практичні роботи). Творчі (дослідження студентів). Метод самостійної роботи. Робота під керівництвом викладача. Інтерактивні методи (дискусія, мозковий штурм). | Залік. Поточний контроль. Усний контроль. Письмовий контроль. Тестовий контроль. |
| РН 4. Знати і розуміти теоретичні основи та принципи фінансової науки, особливості функціонування фінансових систем. | | |

Система оцінювання результатів навчання здобувачів освіти 2 курсу дисципліни «Основи макро- та мікроекономіки» здійснюється відповідно до Положення про систему контролю та оцінювання знань здобувачів освіти Фахового коледжу ЗВО «Університет Короля Данила». Кожен вид контролю передбачений з урахуванням результатів навчання.

**Поточний контроль** – усне опитування та виконання письмових завдань (тестів), виступи, презентації на практичних заняттях. Оцінювання здійснюється за національною дванадцятибальною шкалою – «1», «2»; «3»; «4»; «5», «6», «7», «8», «9», «10», «11», «12».

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи». У разі відсутності здобувача освіти на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять. Усереднена оцінка переводиться в 100-бальну шкалу згідно нижченаведеної таблиці.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі освіти зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «1» (один) бал без права перездачі. Здобувачі освіти повинні мати оцінки з не менше 50 % аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі освіти, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі освіти, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору, здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

Підсумковий контроль знань визначається сумою оцінок за виконані практичні роботи протягом семестру та оцінкою за підсумкове заняття. За результатами підсумкового контролю здобувач освіти може отримати 40 балів. Здобувачі освіти, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали екзамен/диференційований залік і повинні йти на перездачу.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) і є сумою балів, отриманих під час поточного та підсумкового контролю.

Здобувачі освіти можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційній сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву адміністрації коледжу не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі освіти, які не з'явилися на екзамени без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

**Оцінювання самостійної роботи** проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

*Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою*, здійснюється під час проведення практичних занять. Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, есе, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач освіти під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

**Самоконтроль** передбачений у формі питань для самоконтролю, які розміщено на сторінці навчальної дисципліни «Основи макро- та мікроекономіки» в Системі дистанційної освіти.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ**
**(за 12-бальною шкалою)**

| Шкала в балах | Оцінка шкали ECTS | Національна шкала |
|---|---|---|
| 90-100 балів | A | 10-12 («відмінно») |
| 83-89 балів | B | 9 ( «дуже добре») |
| 75-82 бали | C | 7-8 («добре») |
| 67-74 бали | D | 6 («задовільно») |
| 60-66 балів | E | 4-5 («достатньо») |
| 35-59 балів | FX | 3 («незадовільно») |
| 0-34 бали | F | 1-2 («неприйнятно») |

При цьому, оцінки повинні відповідати таким критеріям:

***«відмінно»:***

**12 балів** – здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, самостійно розвиває власні нахили, вміє здобувати знання без сторонньої допомоги, глибоко знає і розуміє механізм прийняття суб'єктом економічних рішень в умовах мінливого зовнішнього та внутрішнього середовища, здатний до професійного самовдосконалення;

**11 балів** – здобувач освіти вільно висловлює власні думки, самостійно оцінює явища і факти, вміє застосовувати знання у нестандартних ситуаціях, демонструє глибоке та впевнене розуміння основних макро- та мікроекономічних явищ та процесів;

**10 балів** – здобувач освіти виявляє початкові творчі здібності, вміє самостійно знаходити інформацію, знає і розуміє макро- та мікроекономічні явища та процеси, може оцінювати нові факти й ідеї;

***«дуже добре»:***

**9 балів** – здобувач освіти вільно володіє базовими знаннями про макро- та мікроекономічні явища та процеси, знає та вміє застосовувати його на практиці, самостійно розв'язує завдання у стандартних ситуаціях, переконливо аргументує свої висновки;

***«добре»:***

**8 балів** – здобувач освіти вміє порівнювати, узагальнювати та систематизувати інформацію під керівництвом викладача, самостійно застосовує знання макро- та мікроекономічних явищ та процесів на практиці, контролює власні дії та виправляє помилки;

**7 балів** – здобувач освіти здатний застосовувати знання у стандартних ситуаціях, вміє частково контролювати власну діяльність, демонструє базове розуміння макро- та мікроекономічних явищ та процесів;

***«задовільно»:***

**6 балів** – здобувач освіти здатний відтворити значну частину теоретичного матеріалу, знає і розуміє основні макро- та мікроекономічні явища та процеси, за допомогою викладача може порівнювати інформацію, робити висновки та виправляти помилки;

***«достатньо»:***

**5 балів** – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні, вищому за початковий, здатний за допомогою викладача логічно відтворити значну його частину, знає основні макро- та мікроекономічні явища та процеси;

**4 бали** – здобувач освіти володіє матеріалом на початковому рівні, значну частину матеріалу відтворює механічно, без достатнього розуміння змісту; розуміє макро- та мікроекономічні явища та процеси на рівні окремих елементів та базових уявлень;

***«незадовільно»:***

**3 бали** – здобувач освіти володіє лише окремими фрагментами матеріалу, що становлять дуже незначну частину знань про макро- та мікроекономічні явища та процеси;

«неприйнятно»:

**2 бали** – здобувач освіти володіє матеріалом, щодо основних макро- та мікроекономічних явищ та процесів на елементарному рівні засвоєння, викладає його уривчастими реченнями, виявляє здатність висловити думку на елементарному рівні;

**1 бал** – здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнавання та відтворення окремих фактів і елементів макро- та мікроекономічних явищ та процесів, що позначаються окремими словами чи реченнями.

# ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Основи макро- та мікроекономіки»

## 1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**Тема 1. Предмет і метод макро- та мікроекономіки**

1. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору
2. Предмет дисципліни мікро та макроекономіка
3. Методологія мікро- та макроекономіки: граничний аналіз, моделювання

**Тема 2. Попит і пропозиція. Еластичність**

1. Поняття «попит» та «пропозиція»
2. Закон попиту та пропозиції
3. Рівновага між попитом та пропозицією
4. Еластичність: за ціною, за доходом та перехресна

**Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати**

1. Підприємство як суб'єкт ринкових відносин
2. Фактори виробництва. Виробнича функція
3. Поняття випуск
4. Витрати, економічний та бухгалтерський підходи до їх визначення

**Тема 4. Ринок досконалої конкуренції**

1. Ознаки й умови досконалої конкуренції
2. Попит на ринку досконалої конкуренції
3. Максимізація прибутку на ринку досконалої конкуренції
4. Рівновага фірми та галузі у коротко- та довготерміновому періоді.

**Тема 5. Монопольний ринок**

1. Ознаки монополії
2. Крива попиту монополіста
3. Правило максимізації прибутку монополіста
4. Цінова дискримінація

**Тема 6. Олігополія та монополістичний ринок**

1. Поняття монополістичного ринку та олігополії
2. Ефективність олігополії та ринку монополістичної конкуренції
3. Спільні риси та відмінності монополістичної конкуренції порівняно з досконалою конкуренцією та чистою монополією

**Тема 7. Макроекономічні показники в системі національних рахунків**

1. Система національних рахунків як міжнародний стандарт макроекономічного рахівництва
2. Методи і принципи визначення ВВП
3. Основні макроекономічні показники
4. Реальні та номінальні величини
5. Індекс цін, індекс споживчих цін

**Тема 8. Макроекономічна нестабільність**

1. Цикли ділової активності
2. Безробіття
3. Інфляція

**Тема 9. Бюджетно-податкова політика держави**

1. Бюджетно-податкова політика
2. Бюджетний дефіцит
3. Зовнішній борг

**Тема 10. Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика**

1. Гроші та функції грошей
2. Попит на гроші
3. Пропозиція грошей
4. Грошово-кредитна політика

**Тема 11. Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика**

1. Теорії міжнародної торгівлі
2. Тарифні методи регулювання міжнародної торгівлі
3. Нетарифні методи регулювання міжнародної торгівлі

| 2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН | | | | | | | | | |
|---|---|---|---|---|---|---|---|---|---|
| № | Назва теми | Денна форма навчання | | | | Заочна форма навчання | | | |
| | | **всього** | лекції | семінарські заняття | самостійна робота | **всього** | лекції | семінарські заняття | самостійна робота |
| 1 | Предмет і метод макро- і мікроекономіки. Попит і пропозиція. Еластичність | 12 | 2 | 2 | 8 | 38 | 2 | 2 | 10 |
| 2 | Мікроекономічна модель підприємства. Витрати | 12 | 2 | 2 | 8 | | | | 12 |
| 3 | Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Олігополія та монополістичний ринок | 14 | 2 | 2 | 10 | | | | 12 |
| 4 | Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Макроекономічна нестабільність | 14 | 4 | 2 | 8 | 52 | 2 | 2 | 12 |
| 5 | Бюджетно-податкова політика держави | 14 | 2 | 2 | 10 | | | | 12 |
| 6 | Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика | 12 | 2 | 4 | 6 | | | | 12 |
| 7 | Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика | 12 | 2 | 2 | 8 | | | | 12 |
| | **Всього годин на вивчення дисципліни** | **90** | **16** | **16** | **58** | **90** | **4** | **4** | **82** |

## 3.ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

| № заняття | Теми лекцій | Кількість годин | |
|---|---|---|---|
| | | денна форма | заочна форма |
| Лекція 1 | Предмет і метод макро- і мікроекономіки. Попит і пропозиція. Еластичність | 2 | 2 |
| Лекція 2 | Мікроекономічна модель підприємства. Витрати | 2 | |
| Лекція 3 | Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Олігополія та монополістичний ринок | 2 | |
| Лекція 4, 5 | Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Макроекономічна нестабільність | 4 | 2 |
| Лекції 6 | Бюджетно-податкова політика держави | 2 | |
| Лекція 7 | Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика | 2 | |
| Лекція 8 | Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика | 2 | |
| | **Всього лекційних занять** | **16** | **4** |

## 4.ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

| № заняття | Тема заняття | Кількість годин | |
|---|---|---|---|
| | | денна форма | заочна форма |
| 1 | Предмет і метод макро- і мікроекономіки. Попит і пропозиція. Еластичність | 2 | 2 |
| 2 | Мікроекономічна модель підприємства. Витрати | 2 | |
| 3 | Ринок досконалої конкуренції. Монопольний ринок. Олігополія та монополістичний ринок | 2 | |
| 4 | Макроекономічні показники в системі національних рахунків. Макроекономічна нестабільність | 2 | 2 |
| 5 | Бюджетно-податкова політика держави | 2 | |
| 6, 7 | Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика | 4 | |
| 8 | Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика | 2 | |
| | **Всього семінарських занять** | **16** | **4** |

**САМОСТІЙНА РОБОТА**

| Назва теми | Зміст завдання для самостійної роботи | Кількість годин | | Рекомендовані джерела інформації |
|---|---|---|---|---|
| | | денна форма | заочна форма | |
| Тема 1. Предмет і метод макро- і мікроекономіки. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Матриця ринкових форм.<br>2. Основні характеристики (ознаки) ринків досконалої та недосконалої конкуренції.<br>3. Характеристика дії мікро- та макросистем у різних ринкових ситуаціях. | 8 | 10 | **1, 3, 12, 13** |
| Тема 2. Попит і пропозиція. Еластичність. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Взаємозв'язок між ціною та валовим виторгом за різної еластичності.<br>2. Методика обчислення коефіцієнта еластичності попиту за доходом, параметри його значень для «нормальних» та «неякісних» товарів.<br>3. Практичне використання концепції «перехресної» еластичності попиту для обґрунтування цінової політики продавців (виробників) взаємозв'язаних товарів. | | | **1, 3, 12, 13** |
| Тема 3. Мікроекономічна модель підприємства. Витрати. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Мотивація поведінки підприємства.<br>2. Поняття адаптивності, гнучкості та гомеостатичності у виробничо-ринковій системі. | 8 | 12 | **1, 3, 12, 13** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | 3. Концепції прибутку. Сукупний, середній та граничний прибуток. | | | |
| Тема 4. Ринок досконалої конкуренції. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Максимізаційно-мінімізаційні цілі підприємства у короткотерміновому періоді.<br>2. Варіанти і комбінації попиту та пропозиції: множинність рівноваги.<br>3. Тривала рівновага підприємства, галузі, ринку та механізм її підтримки. | 10 | 12 | **1, 3, 12, 13** |
| Тема 5. Монопольний ринок. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Свідоме створення та підтримування вхідних бар'єрів монополістом.<br>2. Досягнення та утримання ринкової влади монополістом у тривалому періоді. | | | **1, 3, 12, 13** |
| Тема 6. Олігополія та монополістичний ринок. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Модель Курно: договірна й конкурентна рівновага.<br>2. Інтерпретації дуополії – моделі Бертрана, Еджворта, Штакельберга.<br>3. Олігополія з погляду теорії ігор. | | | **1, 3, 12, 13** |
| Тема 7. Макроекономічні показники в системі національних рахунків. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Обчислення валового національного доходу та валового національного наявного доходу. | 8 | 12 | **1, 5, 6, 7, 9, 10** |

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| | 2. Базовий і поточний періоди, фактичні (поточні) та порівнянні (постійні) ціни.<br>3. Відмінність між індексом споживчих цін і дефлятором ВВП. | | | |
| Тема 8. Макроекономічна нестабільність. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Інфляція попиту, інфляція витрат та їх графічна інтерпретація.<br>2. Інфляційні очікування.<br>3. Крива Лоренса. | | | **1, 5, 6, 7, 9, 10** |
| Тема 9. Бюджетно-податкова політика держави. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Дискреційна фіскальна політика.<br>2. Мультиплікатор податків.<br>3. Кінцеві цілі монетарної політики та зв'язок між ними. | 10 | 12 | **1, 5, 6, 7, 9, 10** |
| Тема 10. Гроші, банківська система та грошово-кредитна політика. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Механізм грошового ринку.<br>2. Реальна процентна ставка та чинники, що впливають на її рівень.<br>3. Фрідменська функція попиту на гроші. | 6 | 12 | **1, 5, 6, 7, 9, 10** |
| Тема 11. Теорія міжнародної торгівлі та торгівельна політика. | Опрацювати наступні питання:<br>1. Модель платіжного балансу.<br>2. Вплив зовнішньої торгівлі на економіку.<br>3. Чинники, що впливають на номінальний валютний курс.<br>4. Вплив чистого експорту на ВВП. | 8 | 12 | **1, 5, 6, 7, 9, 10** |
| **Разом самостійної роботи студентів** | | **58** | **82** | |

## ПРОГРАМОВІ ВИМОГИ
## ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Охарактеризувати економічний вибір в умовах обмеженості ресурсів.
2. Дати визначення предмету та методів мікро- та макроекономіки.
3. Охарактеризувати процес споживання та динаміку зміни загальної і граничної корисності.
4. Дати визначення нормативної та позитивної економіки.
5. Дати визначення ринкового попиту та охарактеризувати графічне зображення ринкового попиту.
6. Дати визначення прямої, точкової та дугової еластичності попиту.
7. Охарактеризувати залежність прямої еластичності попиту від наявності товарів-замінників.
8. Охарактеризувати ринкову пропозицію та її зображення.
9. Як змінюється попит при зміні цін та доходів споживачів.
10. Охарактеризувати поняття підприємства та його основні ознаки та особливості.
11. Охарактеризувати розвиток малого бізнесу в Україні.
12. Які існують основні форми організації бізнесу.
13. Охарактеризувати поняття "виробництво", "виробнича функція"
14. Охарактеризувати лінію рівноваги випуску (ізокванту).
15. Охарактеризувати ефект заміни і ефект випуску (ізокосту).
16. Які технічно-ефективні способи виробництва?
17. Охарактеризувати оптимум товаровиробника
18. Гранична норма технічного заміщення.
19. Охарактеризувати закон спадної продуктивності.
20. Затрати виробництва: суспільні підприємства
21. Охарактеризувати види та структуру собівартості.
22. Постійні, змінні, сукупні, середні, граничні витрати та їх графічне зображення.
23. Охарактеризувати умови функціонування фірми на досконалому конкурентному ринку.
24. Охарактеризувати ціноутворення та максимізацію прибутку фірми на досконало конкурентному ринку.
25. Охарактеризувати попит та пропозицію, їх зміни на досконало конкурентному ринку
26. За яких умов може функціонувати підприємство на досконало конкурентному ринку.
27. Охарактеризувати максимізацію прибутку фірми на досконало конкурентному ринку в короткостроковому та довгостроковому періодах.
28. Охарактеризувати умови функціонування фірми-монополіста.
29. Охарактеризувати умови максимізації прибутку фірми монополіста.
30. Охарактеризувати попит і пропозицію на монопольному ринку.

31. Охарактеризувати як фірма-монополіст максимізує прибуток в короткостроковому та довгостроковому періодах.
32. Охарактеризувати граничний доход фірми-монополіста.
33. Як відбувається цінова дискримінація на монопольному ринку.
34. Охарактеризувати умови функціонування фірми монополістичного конкурента в короткостроковому та довгостроковому періодах.
35. Як відбувається максимізація прибутку фірми монополістичного конкурента.
36. Охарактеризувати попит та пропозицію фірми монополістичного конкурента..
37. Ціноутворення на олігопольному ринку.
38. Охарактеризувати диференціацію продукту на ринку монолістичної конкуренції.
39. Охарактеризувати попит та пропозицію на ринку ресурсів.
40. Система національних рахунків.
41. Методи розрахунку ВВП.
42. Індекси цін.
43. Інфляція: види, типи, причини виникнення.
44. Причини та види безробіття.
45. Закон Оукена.
46. Взаємозв’язок інфляції та безробіття.
47. Поняття економічного циклу та його фази.
48. Види економічних хвиль.
49. Макроекономічні функції держави у перехідній економіці.
50. Поняття та інструменти фіскальної політики.
51. Дискреційна та автоматична фіскальна політика.
52. Мультиплікатори фіскальної політики.
53. Крива Лаффера.
54. Державний бюджет та шляхи його збалансування.
55. Шляхи скорочення державної заборгованості.
56. Грошові агрегати та поняття ліквідності.
57. Попит на гроші і його структура.
58. Пропозиція грошей у коротко- та довгостроковому періодах.
59. Монетарна політика: суть та інструменти.
60. Механізм створення грошей банківською системою.
61. Форми міжнародних економічних відносин.
62. Теорія абсолютних та відносних переваг.
63. Теорія Хекшера-Оліна та парадокс Леонтьєва.
64. Вигоди від зовнішньої торгівлі.
65. Платіжний баланс та його структура.
66. Валютний ринок і валютні курси.

## РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

### Основна література

1. Бажал Ю. М. Макроекономіка. Київ : НаУКМА, 2024. 41 с.
2. Данилович-Кропивницька М. Л., Стецюк П. І., Тивончук І. О. Макроекономіка Навчальний посібник. Третє видання, доповнене. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2026. 276 с.
3. Ігнатюк А.І. Мікро та макроекономіка. Ліра-К. 2023. 420 с.
4. Приходько В.П., Шинкар В.А. Макроекономіка: Навчальний посібник. Ужгород, 2021. 248 с.
5. Наливайко А.П. Мікроекономіка: підручник., 2021. 446 с.

### Додаткова література

1. Базилевич В.Д., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Тести, ситуаційні завдання, практикум розв'язання: Навч. посібник. Київ, 2021. 144 с.
2. Мельник А.Ф. Макроекономіка та макроекономічна політика. Навчальний посібник. Київ, 2020. 699 с.

### Електронні інформаційні ресурси

1. Базилєв Н.І., Гурко С.П., Базилєва М.М. Макроекономіка URL: http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5040-skachati-knigu-makroyekonomika.html
2. Туманова Е.А., Шагас Н.Л. Макроекономіка URL: http://vlasnasprava.pp.ua/economy/5445-skachati-knigu-makroyekonomika-yelementy-prodvinutogo-podxoda.html
3. Макроекономіка: базовий електронний текст лекцій. Київ, 2017. 200 с. URL: http://feu.kneu.edu.ua/ua/depts4/mdu/disciplines_of_bachelor_level_mdu/macroeconomics/
4. Селищев А.З. Мікроекономіка. URL: http://www.e-knigka.org.ua/2007/11/27/mikrojekonomika.html.
5. Мікроекономіка (конспект лекцій КНЕУ). URL: http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/629/